

Συμβουλευτική Κατάρτιση σε Επιχειρηματίες του Τουρισμού

Ενημέρωση και προώθηση του Θρησκευτικού, Πολιτιστικού Τουρισμού στην
Κύπρο και την Ελλάδα

Απρίλιος – Ιούλιος 2022

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Περίοδος 3:

Περιεχόμενα

1. Δημιουργία διαδρομών θρησκευτικού/ πολιτιστικού προορισμού αξιοποιώντας τις τουριστικές ροές
2. Μελέτη περιπτώσεων δημιουργίας διαδρομών θρησκευτικού/ πολιτιστικού περιεχομένου αξιοποιώντας το αποθεματικό του προορισμού

Δημιουργία διαδρομών θρησκευτικού/
πολιτιστικού προορισμού αξιοποιώντας
τις τουριστικές ροές

Εργαστήριο 1 (Χρόνος 15 λεπτά)

Τι σημαίνει μια
τουριστική διαδρομή
για σας;

Αποτύπωση απόψεων συμμετεχόντων:

1. Ανάπτυξη διαδρομής με βάση τα ενδιαφέροντα του επισκέπτη (Θρησκευτικός σκοπός ή και κάτι άλλο)
2. Μια διαδρομή αφορά μία συγκεκριμένη θεματική και "ενώνει" βασικά σημεία κλειδιά πχ ένας δρόμος κρασιού που περνά από αμπελώνες, οινοποιεία και πατητήρια - μπορεί να συνδυάζει φυσικό και πολιτιστικό κεφάλαιο
3. Όλα τα στοιχεία όσον αφορά τη Θρησκεία και να διασυνδέει και τα υπόλοιπα στοιχεία
4. Διαμόρφωση διαδρομών για τα διάφορα είδη επισκεπτών με βάση τα ενδιαφέροντα τους
5. Δρομολόγιο που θα ακολουθήσει κάποιος επισκέπτης και θα περιλαμβάνει όλα τα αξιοθέατα – Η πορεία και όχι η 'Ιθάκη'
6. Ολιστική τουριστική εμπειρία
7. Ψυχοσυναισθηματική επίδραση
8. Το πρόγραμμα της τουριστικής δραστηριότητας
9. Θεματική τουριστική διαδρομή με στόχο/ ιδέα
10. Περιλαμβάνει διάφορα στοιχεία (θρησκευτικά, πολιτιστικά, δρώμενα) να υπάρχει και εναλλαγή των στοιχείων – πολυδιάστατη εμπειρία

Εργαστήριο 1 (Χρόνος 15 λεπτά)

Τι σημαίνει μια
τουριστική διαδρομή
για σας;

Αποτύπωση απόψεων συμμετεχόντων:

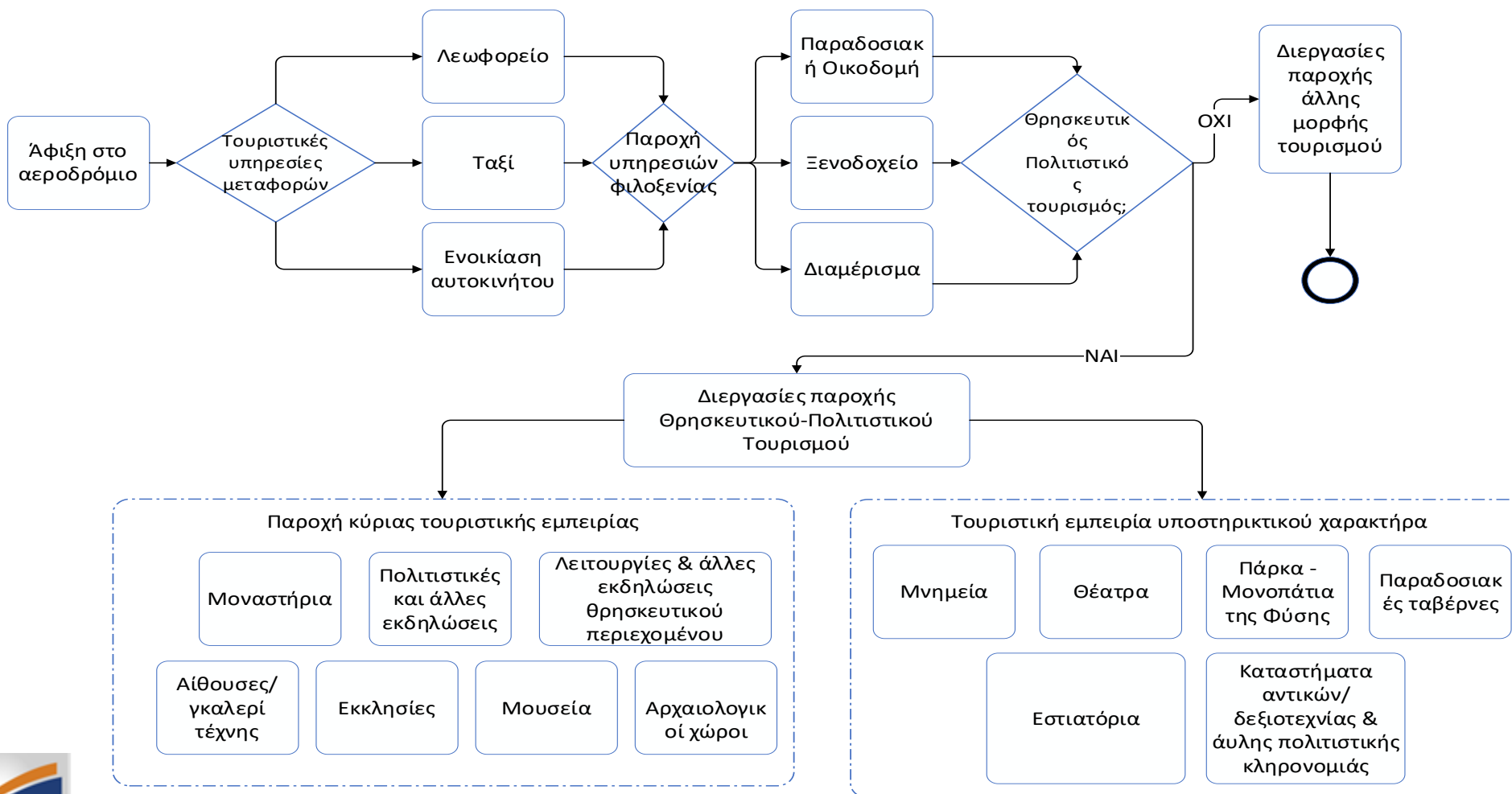
11. Ολοκληρωμένο πακέτο το οποίο να μπορεί να είναι διαδραστικό και να μπορεί να δοθεί από τους εμπλεκόμενους – το κάτι άλλο το οποίο να ενισχύει το στρατηγικό σημείο έλξης ή ενισχυτικά σημεία από τις γύρω κοινότητες.
12. Να συνοδεύεται από έμπειρο συνοδό ή ξεναγό – ποιότητα των υποστηρικτικών υπηρεσιών
13. Πλάνο για τα σημεία έλξης – Δημιουργία πορείας/ σχεδίου με βάση αυτά τα σημεία έλξης.
14. Αποτύπωση του σκοπού (δραστηριότητα) και της πορείας (αρχή, μέση και τέλος), συγκεκριμένος χώρος, διάρκεια – αποκόμιση τουριστικής εμπειρίας
15. Διαδρομές με κοινά χαρακτηριστικά
16. Το ενδιαφέρον του επισκέπτη για διαμόρφωση της διαδρομής – να λαμβάνονται υπόψη και οι υποστηρικτικές διαστάσεις
17. Ορισμός αγοράς στόχος για τη συγκεκριμένη διαδρομή – Προσαρμογή της διαδρομής
18. Επιλογή με βάση την υποστηρικτική υποδομή – όπως σημεία προσωπικής υγιεινής
19. Παρουσία ατόμου που γνωρίζει την περιοχή – η θετική εμπλοκή του ξεναγού – επαγγελματίες ξεναγοί – σημαντικοί στην ολοκλήρωση της αλυσίδας/ εμπειρίας

Προϋποθέσεις για τη δημιουργία διαδρομών

Θα πρέπει να έχουν αναγνωρισθεί:

- Τα στρατηγικά σημεία προσέλκυσης (μοναδικά στοιχεία θρησκευτικού/ πολιτιστικού τουρισμού)
- Το προφίλ του τουρίστα αλλά και τα χαρακτηριστικά υποκίνησης για την επίσκεψη
- Τα σημεία που υποστηρίζουν τα στρατηγικά σημεία προσέλκυσης σε μια διαδρομή (εστιατόρια, μουσεία, καταστήματα τουριστικών ειδών/ σουβενίρ, μονοπάτια της φύσης κ.ά.)
- Η περιοχή της διαδρομής/ ενδιαφέροντος (π.χ. Θρησκευτικά μνημεία εντός των τειχών Λευκωσία)
- Οι υφιστάμενες τουριστικές ροές και ο τρόπος μετακίνησης (με τα πόδια, δημόσιες συγκοινωνίες, ενοικιαζόμενο όχημα)

Προϋποθέσεις για τη δημιουργία διαδρομών – Αναγνώριση της Αλυσίδας Προστιθέμενης Αξίας του Προορισμού

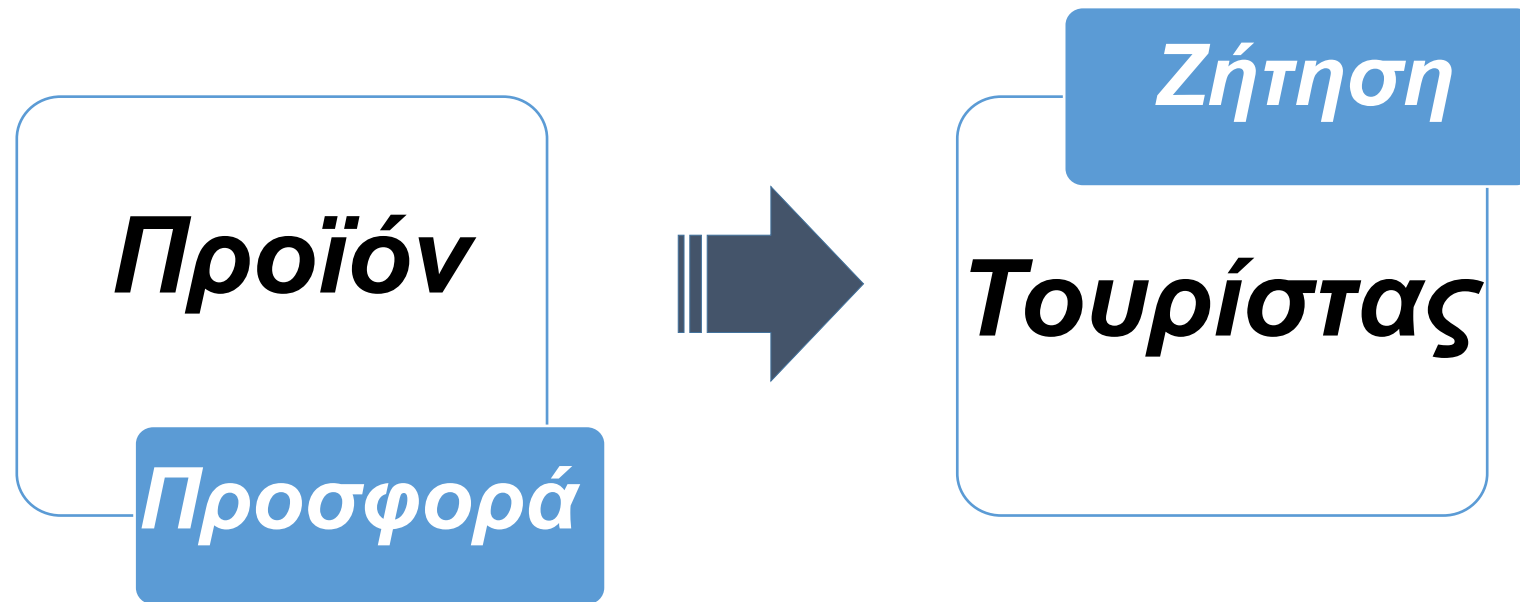
Δημιουργία διαδρομών – Προφίλ του τουρίστα

- Υφίσταται μια μετάβαση από τον παθητικό καταναλωτή στον ενεργό συμμετέχοντα.
- Υφίσταται μια αναζήτηση του αυθεντικού σε όλες τις μορφές του.
- Δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην ιδιαιτερότητα του τόπου.
- Υπάρχει μια τάση δημιουργίας μιας οικονομίας, η οποία θα βασίζεται στις εμπειρίες (experience based) που αποκομίζει ο τουρίστας από το ταξίδι του.
- Δίνεται ιδιαίτερη αξία στη μάθηση και την ερμηνευτική των βιωμάτων.

Δημιουργία διαδρομών – Υποστηρικτικές υπηρεσίες

- Πράγματι να υποστηρίζουν την εμπειρία
- Ποιοτικές
- Αξιόπιστες
- Συνεισφορά και συνεργασία των εμπλεκομένων
- Γνώση και δέσμευση του τουριστικού προϊόντος της περιοχής
- Αξιοποίηση της τεχνολογίας κατά την παροχή της τουριστικής υπηρεσίας/ εμπειρίας

Δημιουργία διαδρομών – Περιοχή της διαδρομής/ ενδιαφέροντος

Δημιουργία
διαδρομών με βάση
τις ανάγκες του
τουρίστα

Μελέτη περιπτώσεων δημιουργίας
διαδρομών θρησκευτικού/ πολιτιστικού
περιεχομένου αξιοποιώντας το
αποθεματικό του προορισμού

Δημιουργία διαδρομών – Τρόδος

Υπάρχουν δημοσιοποιημένες διαδρομές που αναδεικνύουν την τεράστια θρησκευτική/ πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής.

Οι διαδρομές είναι:

- Πολιτιστική Κληρονομιά στα Μεσαιωνικά χωριά της Κοιλιάδας Σολέας
- Μνημεία Παγκόσμιας κληρονομιάς
- Το τρίγωνο των Εκκλησιών UNESCO
- Μοναστήρια της Παναγίας

Εργαστήριο (Χρόνος 15 λεπτά)

Αξιολόγηση των
διαδρομών/ σχόλια/
εμπλουτισμός από τη
δική σας εμπειρία

Αποτύπωση απόψεων συμμετεχόντων:

1. Θεματικές διαδρομές – Δρόμοι του κρασιού
2. Σύνδεση των εκκλησιών με τα υπόλοιπα σημεία ενδιαφέροντος – εμπλουτισμός των διαδρομών
3. Εμπλουτισμός με τα φεστιβάλ – συνδυασμός με ανθοφορίες (αμυγδαλιές, κεραζιές)
4. Συνδυασμός θρησκευτικών, πολιτιστικών και φυσικών στοιχείων
5. Συνδυασμός με προστατευόμενες περιοχές - κατάλληλη σήμανση
6. Πολλές διαδρομές – Οινοποιεία – Ανάγκες για διαμονή και διασύνδεση με άλλες υπηρεσίες.
7. Μελέτη αρχιτεκτονικής των σπιτιών – σε σχέση με τις καιρικές συνθήκες – Θεματική
8. Ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ των επιχειρήσεων.
9. Διαδρομή με βάση τη Μονή Τιμίου Προδρόμου στον Μέσα Ποταμό
10. Άγιος Αβακούμ – Φτερικούδη

Δημιουργία διαδρομών – Τρόδος

Σχεδιασμός εναλλακτικών διαδρομών λαμβάνοντας υπόψη τα στρατηγικά σημεία πολιτιστικού/ θρησκευτικού ενδιαφέροντος της περιοχής.

1. Διαδρομή Μαραθάσας – Μονοήμερη

Σημεία έλξης: Αγ. Ιωάννης Λαμπαδιστής, Εκ. Παναγίας Πεδουλα, Εκ. Αρχαγγέλου Μιχαήλ Μουτουλλάς, Περιδιάβαση στο Καλοπαναγιώτη – Εστιατόριο στον Καλοπαναγιώτη

2. Συνδυασμός Κύκκου και Σταυρού της Ψώκας και ολοκλήρωση στο κόλπο της Πόλης Χρυσοχούς.

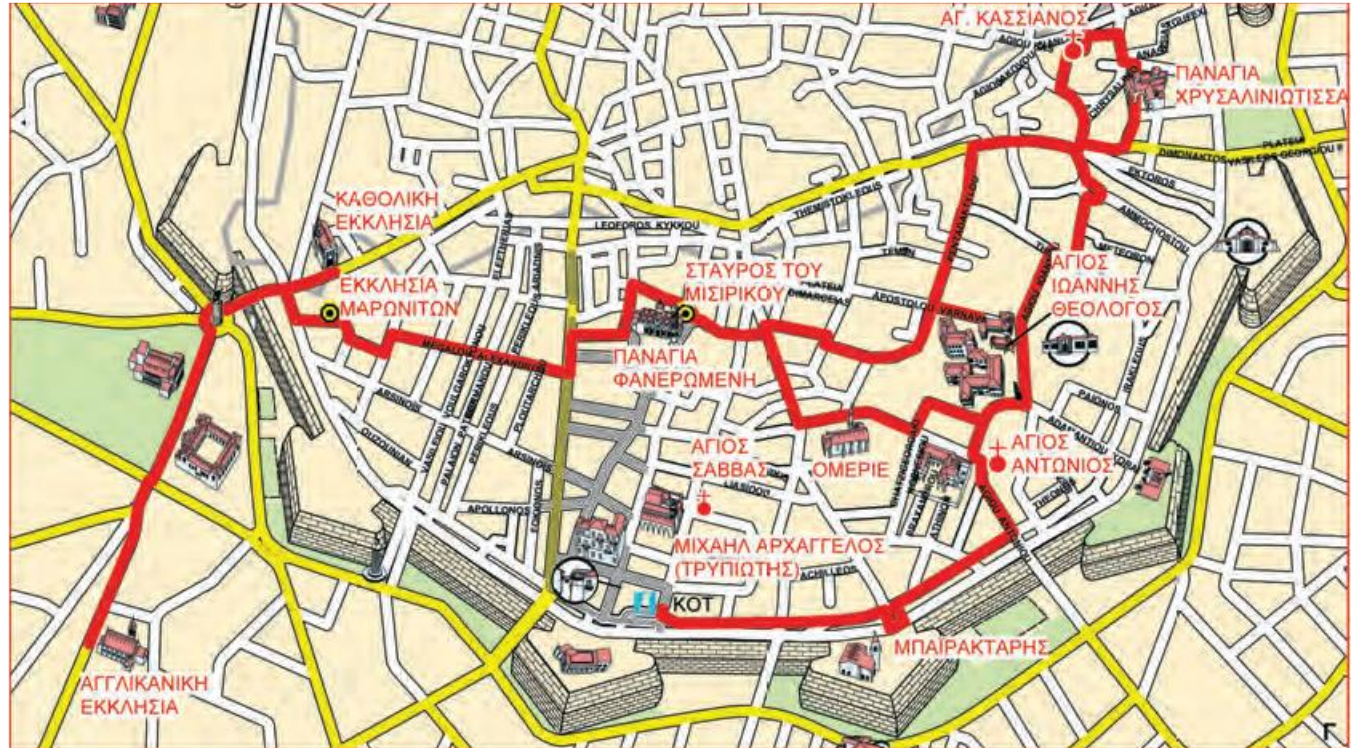
3. Διαδρομή με βάση τη Μονή Τιμίου Προδρόμου στον Μέσα Ποταμό

Δημιουργία διαδρομών Λευκωσία

Λευκωσία

- Καθεδρικός Ναός Αγ. Ιωάννη Θεολόγου
- Εκκλησία Παναγίας Χρυσалиνιώτισσας
- Εκκλησία Αγίου Κασσιανού
- Τέμενος Ομεριέ/Μονή Αυγουστιανών
- Τέμενος Αραπλάρ/ Εκκλησία Τιμίου Σταυρού Μισσιρικού
- Εκκλησία Παναγίας Φανερωμένης
- Ναός Παναγία των Χαρίτων, των Μαρωνιτών
- Ναός Τιμίου Σταυρού, των Ρωμαιοκαθολικών
- Ναός Αγίου Παύλου, των Αγγλικανών
- Μετόχιον Αγίου Ελευθερίου, Ι.Μ. Μαχειρά
- Εκκλησία Αρχαγγέλου Μιχαήλ Τρυπιώτη
- Εκκλησία Αγίου Σάββα -Εξαρχία Πατριαρχείου Αλεξανδρείας
- Τέμενος Μπαϊρακτάρη και Αγία Θέκλα
- Εκκλησία Αναλήψεως / Αγίου Φιλουμένου - Εξαρχία Παναγίου Τάφου
- Εκκλησία Αγίου Αντωνίου, Μετόχιον Ι.Μ.

Απ. Βαρνάβα

Εργαστήριο (Χρόνος 15 λεπτά)

Αξιολόγηση των
διαδρομών/ σχόλια/
εμπλουτισμός από τη
δική σας εμπειρία

Αποτύπωση απόψεων συμμετεχόντων:

1. Εμπλουτισμός με το Λεβέντιο Μουσείο – Ιστορική αναδρομή από την προϊστορία
2. Λαϊκή Γειτονιά – Κέντρο Εικαστικών Τεχνών – Λεβέντιος Πινακοθήκη – Πολιτιστικό Ίδρυμα της Τράπεζας Κύπρου
3. Πύλες Πάφου και Αμμοχώστου
4. Θεματικές διαδρομές σύμφωνα με τις ιστορικές περιόδους (Ενετοκρατία – Φραγκοκρατία)
5. Βυζαντινό Μουσείο – ΙΑΚ
6. Επισκέψεις στα μουσεία, πινακοθήκες.
7. Πλατεία Ελευθερίας – οι αλλαγές - αρχιτεκτονική
8. Παρουσίαση της αρχιτεκτονικής και της ιστορίας των Πυλών Πάφου και Αμμοχώστου
9. Εκδηλώσεις και δρώμενα σχετικά με τις Πύλες
10. Εκκλησίες Λευκωσίας, η αρχιτεκτονική της πόλης, όπως η περιοχή Ερμού. Πλατείες, πλακόστρωτα κτλ. Όμορφες γειτονίες όπου έγινε εξωραϊσμός των κτιρίων της πόλης – Λαϊκή Γειτονιά
11. Περιοχή Ευρύχου – Μουσείο Σιδηροδρόμου
12. Προώθηση της περιοχής Πύλης Αμμοχώστου – Παλαιά Ηλεκτρική – Συνδυασμός με αναγνώριση της αρχιτεκτονικής νεοκλασικού αλλά και οθωμανικού χαρακτήρα – για όλες τις ηλικίες και ενδιαφέροντα

Δημιουργία διαδρομών – Λευκωσία

Σχεδιασμός εναλλακτικών διαδρομών λαμβάνοντας υπόψη τα στρατηγικά σημεία πολιτιστικού/ θρησκευτικού ενδιαφέροντος της περιοχής.

1. Διαδρομή ' Μονής Μαχαιρά - Λαζανιάς – Φικάρδου (μονοπάτια της φύσης – Μάντρα του Καμπιού – Προφήτης Ηλίας)
2. Άγιος Κυπριανός (Μένοιχο), Αγ. Μαρίνα Ξυλιάτου – Παναγία Αζίνου – Λαγουδερά – Πολιτικό (Μουσείο της ΙΜ Ταμάσου-Ορεινής)
3. ΙΜ Παναγίας Παντάνασσας – Κοτσιάτης – μέρος της διαδρομής, ΙΜ Παναγίας Θεοτόκου, ΙΜ Αρ. Μιχαήλ Αναλυόντα – Αγ. Βαρβάρα – Ησυχαστήριο Αγ. Δημητρίου – Ησυχαστήριο Αγ. Εφραίμ στον Μαθιάτη

Δημιουργία διαδρομών Λάρνακα

Λάρνακα - Προτεινόμενη διαδρομή 1 – Πολυπολιτισμική Χριστιανική Κύπρος

Λάρνακα

- Εκκλησία Αγίου Λαζάρου

Δρομολαξιά

- Τεκκές Χαλά Σουλτάν

Κίτι

- Εκκλησία Παναγίας Αγγελόκτιστης

Κιβισίλι

- Εκκλησία Παναγίας

Κλαυδιά

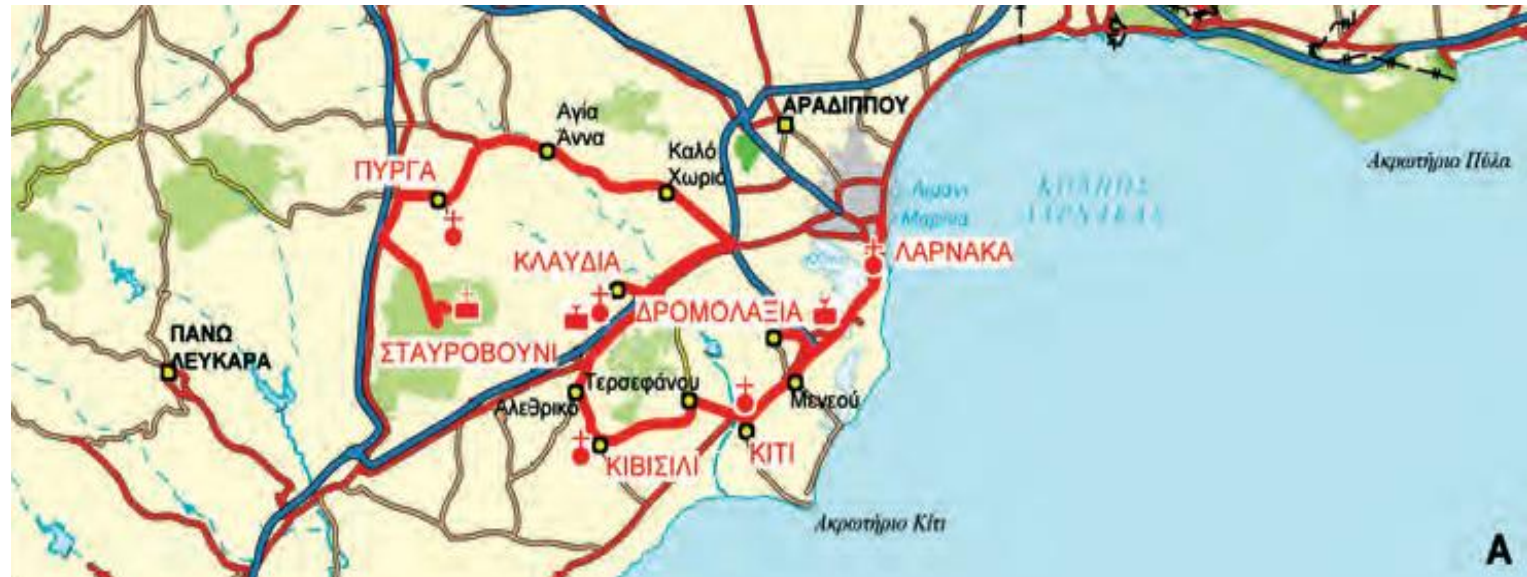
- Εκκλησία Αγίου Μάμαντος
Τέμενος

Πυργά

- Βασιλικό Παρακλήσι

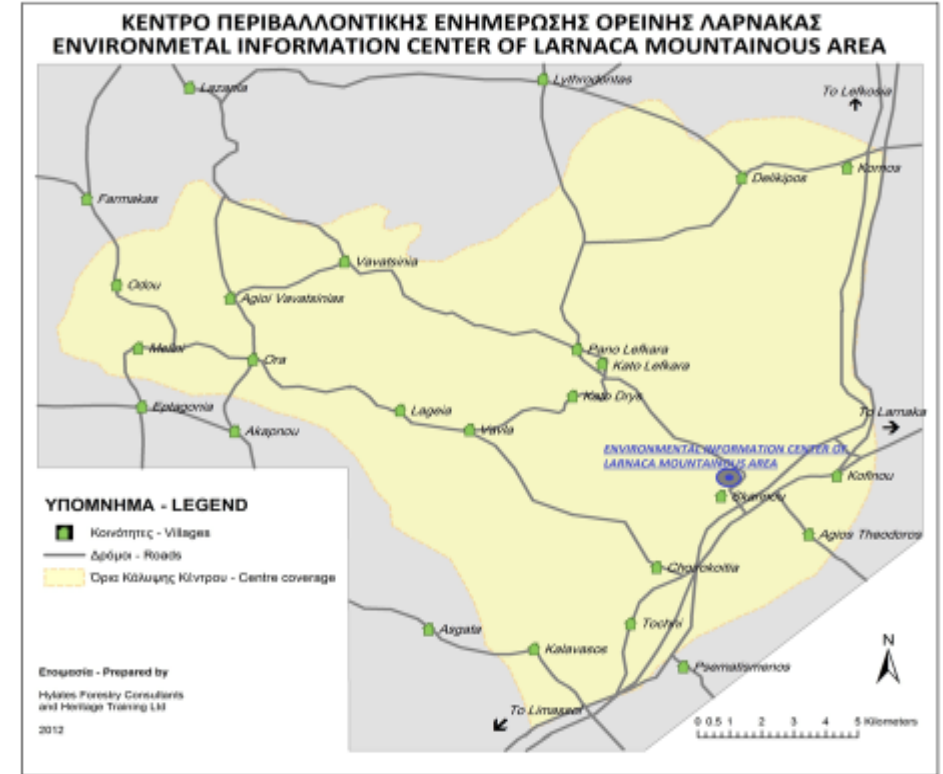
Σταυροβούνι

- Μονή Τιμίου Σταυρού

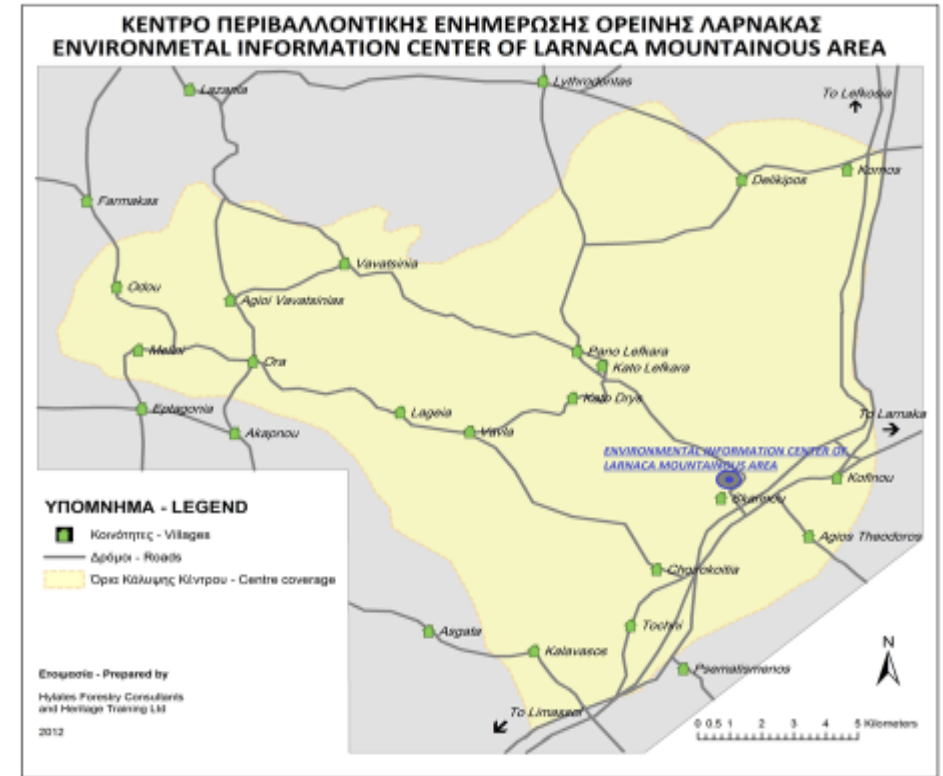
Λάρνακα - Προτεινόμενη διαδρομή 2 – Ορεινή Λάρνακα

- Στην τοπική διαδρομή της Λάρνακας, ο πρώτος σταθμός είναι η βυζαντινή εκκλησία του Αγίου Λαζάρου, καθώς και το Εκκλησιαστικό Μουσείο που βρίσκεται εκεί. Ο Άγιος Λάζαρος αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά μνημεία της Κύπρου.
- Στο Κίτι βρίσκεται η μεσοβυζαντινή εκκλησία της Παναγίας της Αγγελόκτιστης, καθώς και ένα πολύ σημαντικό παλαιοχριστιανικό ψηφιδωτό του 6ου αιώνα.
- Στα Κάτω Λεύκαρα η διαδρομή περνάει από την εκκλησία του Αρχαγγέλου Μιχαήλ, με τοιχογραφίες του τέλους 12ου και 15ου αιώνα. Η εκκλησία του Τιμίου Σταυρού στα Πάνω Λεύκαρα είναι βυζαντινό κτίσμα του 12ου αιώνα με μεταγενέστερες επεμβάσεις και σε αυτή φυλάσσεται σταυρός του 13ου αιώνα με τίμιο Ξύλο.
- Αν και δεν είναι γνωστό πότε χτίστηκε, είναι βέβαιο ότι η Μονή του Αγίου Μηνά στη Βάβλα, αναβίωσε μετά το 1965 όταν μετατράπηκε σε γυναικείο μοναστήρι. Τα μοναστηριακά κτήρια είναι μεταβυζαντινά. Υπάρχουν τοιχογραφίες του 18ου αιώνα.

Λάρνακα - Προτεινόμενη διαδρομή 2 – Ορεινή Λάρνακα

- Στη Χοιροκιτία βρίσκονται τα ερείπια ενός μοναστηριού που κάποτε ανήκε στους Ναΐτες Ιππότες και αργότερα στους Ιωαννίτες, ενώ η εκκλησία της Παναγίας του Κάμπου, κτισμένη πάνω σε παλαιοχριστιανική βασιλική, έχει αξιόλογες τοιχογραφίες.
- Τα Πυργά είναι η τελευταία στάση της διαδρομής αυτής και προσφέρει στους επισκέπτες την ευκαιρία να δουν την Ιερά Μονή Σταυροβουνίου, ένα αντρικό μοναστήρι με αυστηρό τελετουργικό, άβατο στις γυναίκες, το Μεσαιωνικό Παρεκκλήσι και την εκκλησία της Αγίας Μαρίνας.

Εργαστήριο (Χρόνος 15 λεπτά)

Αξιολόγηση των
διαδρομών/ σχόλια/
εμπλουτισμός από τη
δική σας εμπειρία;

Αποτύπωση απόψεων συμμετεχόντων:

1. Χοιροκητία – Αγ. Ιάκωβος Πέρσης
2. Αγ. Γεώργιος Αρπερά – Τερσεφάνου – Αγ. Εφθυμιανός – Κόρνος – Περιβόλη Αγ. Λαζάρου – Δρομολαξιά (κήπος/ όαση)
3. Περιπατητική διαδρομή στην πόλη
4. Βάβλα Παναγία της Αγάπης
5. Διασύνδεση της Μονής Αγ.Θέκλης με το Σταυροβούνι και την πορεία της Αγίας Ελένης στην Κύπρο
6. Παναγία Στάζουσα μεταξύ Πυργών και Κλαυδιά, Αγγελόκτιστη – Κίτι
7. Αγ. Θεόδωρος, σε συνδυασμό με τον Μαζωτό και Περβόλια.
8. Διασύνδεση με το στοιχείο της φύσης
9. Εύκολα δρομολόγια, πιο προσβάσιμα
10. Διασύνδεση με την προβλήτα – περιπατητική διαδρομή
11. Η περιοχή Ζυγίου – συνδυαστικές υπηρεσίες – στοιχείο φύσης – ζυγιστικός σταθμός χαρουπιών
12. Βιωματικές εμπειρίες που αφορούν τοπικά δρώμενα/ προϊόντα – καλαθοπλεκτική – παραγωγή μελιού

Δημιουργία διαδρομών – Λάρνακα

Σχεδιασμός εναλλακτικών διαδρομών λαμβάνοντας υπόψη τα στρατηγικά σημεία πολιτιστικού/ θρησκευτικού ενδιαφέροντος της περιοχής.

1. Παράλια χωριά της επαρχίας – Δυτικά (π.χ. περιοχή Ζυγίου, αγ. Αθανάσιος Πεντασχοινήτης – Αγ. Θεόδωρος, Εκ. Παναγίας - Καλαβασός)
2. Παράλια χωριά – Ανατολικά – Παναγία Ευαγγελίστρια – Ξυλοφάγου, Αγ. Κωνσταντίνος Αλαμάνος – Ορμήδια, Μοναστήρι Αμάραντο Ρόδο _ Τρούλοι, Μοναστήρι Αγ. Ραφαήλ/ Αγ. Μαρίνας - Ξυλότυμπου
3. Περιπατητική περιήγηση εντός Λάρνακας με βασικό σημείο έλξης τον άγιο Λάζαρο αξιοποιώντας την προβλήτα και μεσαιωνικό κάστρο .
4. Ένταξη των πολιτιστικών εκδηλώσεων στις διαδρομές
5. Βιωματικές εμπειρίες που αφορούν τοπικά δρώμενα/ προϊόντα – καλαθοπλεκτική – παραγωγή μελιού – Δρόμοι Μελιού

Δημιουργία διαδρομών Λεμεσός

Δημιουργία διαδρομών – Λεμεσού – Διαδρομή 1

- Αυτή η διαδρομή ξεκινάει από το Μεσαιωνικό Μουσείο Κύπρου, που βρίσκεται μέσα στο Κάστρο της Λεμεσού.
- Η επόμενη στάση είναι η εκκλησία του Αγίου Ευσταθίου στο Κολότσι, μια εκκλησία που χρονολογείται από τον 12ο αιώνα,
- Στο γραφικό χωριό Όμοδος, υπάρχει η Μονή του Τιμίου Σταυρού και 3 πολύτιμοι σταυροί, ένας με τον Τίμιο Κάναβι ο άλλος με τίμιο Ξύλο και ο τρίτος προέρχεται από την ομώνυμη μονή στην Ανώγυρα.
- Η εκκλησία της Αγίας Μαύρης που βρίσκεται στο Κοιλάνι, χρησιμοποιούνταν ως ένα μικρό μοναστήρι, με σημαντικές τοιχογραφίες και αγίασμα, ενώ η εκκλησία του Μονογενούς είναι η δεύτερη ενοριακή εκκλησία του Κοιλανίου και χρονολογείται από τον 17ο αιώνα και η τρίτη είναι η εκκλησία της Παναγίας Τελευταίος σταθμός της διαδρομής αυτής είναι στην εκκλησία του Τιμίου Σταυρού στο χωριό Κουκά, που χρονολογείται από τον 12ο αιώνα και στην οποία σώζονται τοιχογραφίες του 14ου και 15ου αιώνα.

Δημιουργία διαδρομών – Λεμεσού – Διαδρομή 2

- Η δεύτερη διαδρομή Λεμεσού ξεκινάει από τα Πάνω Πολεμίδα και τη βυζαντινή εκκλησία της Αγίας Αναστασίας, του Αγίου Γεωργίου και της Παναγίας Καρμιώτισσας,
- Στο χωριό Μονάγρι υπάρχουν πολλές σημαντικές εκκλησίες, όπως το Μοναστήρι της Παναγίας της Αμασγούς με εξαιρετικά δείγματα του 12ου, 13ου και 16ου αιώνα. Η Μονή του Αρχαγγέλου στα δυτικά του χωριού Μονάγρι. Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, κι αυτή στο Μονάγρι, είναι ο ενοριακός ναός του χωριού κι έχει τοιχογραφίες του 15ου αιώνα.
- Η Μονή του Τιμίου Σταυρού στο χωριό Κουκά χρονολογείται από τον 12ο αιώνα και είναι το μόνο κτίριο ανάμεσα σε μια σειρά από κτίρια του μοναστηριού, που έχει διασωθεί μέχρι σήμερα.
- Η τελευταία στάση της διαδρομής αυτής είναι η Μονή του Τιμίου Προδρόμου στον Μέσα Ποταμό.

Εργαστήριο (Χρόνος 15 λεπτά)

Αξιολόγηση των διαδρομών/
σχόλια/ εμπλουτισμός από τη
δική σας εμπειρία;

Αποτύπωση απόψεων συμμετεχόντων:

1. Δρόμοι του Κρασιού – Δεδομένες 6 διαδρομές με σταθμούς – Οινομουσείο Ερήμης
2. Ποδηλατικές διαδρομές – Διασύνδεση με τα θρησκευτικά μνημεία
3. Διαδρομές των Κρασοχωριών
4. Διαδρομή της Κουμανδαρίας
5. Το κέντρο της Λεμεσού μπορεί να αναδείξει τον πολυπολιτισμικό χαρακτήρα.
6. Η Λόφου μπορεί να περιληφθεί στην 2^η διαδρομή
7. Αξιοποίηση της φυσικής ομορφιάς της ορεινής περιοχής της Λεμεσού

Δημιουργία διαδρομών – Λεμεσός

Σχεδιασμός εναλλακτικών διαδρομών λαμβάνοντας υπόψη τα στρατηγικά σημεία πολιτιστικού/ θρησκευτικού ενδιαφέροντος της περιοχής.

1. Η διαδρομή των εκκλησιών Τιμίου Σταυρού (Όμοδος, Μέσα Ποταμός, Κουκά, Πελέντρι)
2. Διασύνδεση του Μοναστηρίου Α. Νικολάου (Γάτων), φρούριο Κολοσίου, αγ. Γεώργιος των Σπηλαίων στην Ερήμη, Μοναστήρι Αγ. Γεωργίου του Σύμβουλα στην Επισκοπή, τον αρχαιολογικό χώρο του Κουρίου και την Εκκλησία Αγ. Ερμογένη στο Κούριο.
3. Ορεινές κοινότητες και τοπικούς ναούς μαζί με τα μονοπάτια της φύσης, εμπλέκοντας το φυσικό στοιχείο.
4. Περιπατητική διαδρομή στην πόλη της Λεμεσού αξιοποιώντας τον μόλο – υπάρχουν στοιχεία άλλων θρησκειών ως μέσο ανάδειξης της πολυπολιτισμικότητας (Καθ. Ναός Αγ. Νάπας, Ρωσικές εκκλησίες, και διάφορα τεμένη)
5. Δρώμενα που αφορούν λειτουργίες

Δημιουργία διαδρομών – Λεμεσός

Σχεδιασμός εναλλακτικών διαδρομών λαμβάνοντας υπόψη τα στρατηγικά σημεία πολιτιστικού/ θρησκευτικού ενδιαφέροντος της περιοχής.

1. Ολοήμερη διαδρομή Πελέντρι, Κάτω Αμίαντος, Κυπερούντα
2. Φοινί, Μοναστήρι Τροοδίτισσας, Λεμίθου, Μοναστήρι της Τρικουκιότισσας
3. Πλάτρες – Μέσα Ποταμός- Τριμίκληνη – Μυλλομέρης
4. Μονάγρι – Λάνεια – Σιλίκου – Πέρα Πεδί – Κοιλάνι – Αρσος – Σουни Σανατζία – Καντού.
5. Παναγία Σφαλαγιωτίσσης- Φασούλα – Παναγία Αμοιρούς (Ησυχαστήριο Αγ. Μαρίνας Αμοιρούς) – Λουβαράς – Αγ. Κωνσταντίνος – Παναγία Αρακαπά – Ακαπνού – Επταγώνια – ΙΜ Ζωοδόχου Πηγής – Αρμενοχώρι – Παρεκκλησιά
6. Βουνί – Κοιλάνι – Πέρα Πεδί – Πλάτρες – Φοινί – Μονή Τροοδίτισσης

Δημιουργία διαδρομών Πάφος

Δημιουργία διαδρομών – Πάφος – Διαδρομή 1

- Η περιοχή της Πάφου είναι γεμάτη από εκκλησιαστικά μνημεία, με πρώτη στη λίστα τη παλαιχριστιανική Βασιλική της Χρυσοπολίτισσας στην Κάτω Πάφο. Δυτικά του ναού βρίσκεται η λεγόμενη Στήλη του Αποστόλου Πάυλου, στην οποία, σύμφωνα με την παράδοση ο Απόστολος δέθηκε και μαστιγώθηκε.
- Το Βυζαντινό Μουσείο της Ιεράς Μητροπόλεως Πάφου στεγάζεται στο παλιό σχολείο της Γεροσκήπου
- Στη Γεροσκήπου υπάρχει η δεύτερη εκκλησία της Κύπρου με πέντε τρούλους (η άλλη βρίσκεται στην Περιστερώνα Μόρφου), καθώς και σημαντικές τοιχογραφίες, η οποία είναι αφιερωμένη στην Αγία Παρασκευή.

Δημιουργία διαδρομών – Πάφος – Διαδρομή 1 (συνέχεια)

- Στην Αχέλεια συναντάμε την εκκλησία του Αγίου Θεοδοσίου με σημαντικές τοιχογραφίες που χρονολογούνται από τον 13ο αιώνα, μία εκ των οποίων απεικονίζει τους Αποστόλους Πέτρο και Παύλο
- Η διαδρομή στη συνέχεια περνά από τις εκκλησίες της Παναγίας της Καθολικής στα Κούκλια, το Ασκητήριο «Παλαιό Έγκλειστρο» στη Σουσκιού και τελειώνει στην Πάνω Αρχιμανδρίτα και το Ασκητήριο των Αγίων Πατέρων.

Δημιουργία διαδρομών – Πάφος – Διαδρομή 2 (συνέχεια)

- Στην Τάλα η διαδρομή περνάει από τη μεσαιωνική εκκλησία της Αγίας Αικατερίνης, ένα μονόχωρο ναό με τρούλο, που πιθανόν στην αρχική του μορφή να ήταν καμαροσκέπαστος. Έξω από το χωριό βρίσκεται και η Μονή του Αγίου Νεοφύτου (12ος/13ος αιώνας), ενός κύπριου ασκητή από τα Λεύκαρα που άφησε πίσω του σημαντικό συγγραφικό έργο.
- Η εκκλησία της Αγίας Αικατερίνης στην Κρίτου Τέρρα χρονολογείται από τον 15ο αιώνα και είναι αρκετά ενδιαφέρουσα όσον αφορά την αρχιτεκτονική της. Λίγο πριν το τέλος της διαδρομής οι επισκέπτες περνούν από την εκκλησία του Αγίου Ανδρονίκου (τζαμί) στην Πόλη Χρυσοχούς, η οποία βρίσκεται σ' ένα λόφο με υπέροχη θέα. Η τελευταία στάση είναι στην εκκλησία του Αγίου Μηνά στην Ίδραμη στο Νέο Χωριό στην άκρη της χερσονήσου του Ακάμα

Δημιουργία διαδρομών – Πάφος – Διαδρομή 3

- Όπως και στην περίπτωση των άλλων διαδρομών της Πάφου αυτή η διαδρομή ξεκινά επίσης από την Παλαιοχριστιανική Βασιλική της Χρυσοπολίτισσας στην Κάτω Πάφο, την εκκλησία που είναι συνδεδεμένη με τον Απόστολο Παύλο, αφού στην αυλή της βρίσκεται η στήλη στην οποία δέθηκε και μαστιγώθηκε.
- Η εκκλησία της Αγίας Κυριακής, επίσης στην Κάτω Πάφο χρονολογείται από τον 12ο αιώνα,
- Η επόμενη στάση είναι στην Επισκοπή και στην παλαιά εκκλησία του Αγίου Ιλαρίωνα, με μόνο το νότιο κλίτος του αρχικού κτηρίου να σώζεται μέχρι σήμερα. Στο χωριό υπάρχει και το ασκητικό σπήλαιο που έζησε και θάφτηκε ο άγιος.

Δημιουργία διαδρομών – Πάφος – Διαδρομή 3 (συνέχεια)

- Η εκκλησία της Παναγίας της Ελεούσας στο χωριό Νατά είναι ένας ναός μεγάλων διαστάσεων, ο οποίος συντηρείται
- Εγκαταλελειμμένο χωριό του Φοίνικα
- Η Μονή της Παναγίας του Σίντη, στην Πενταλιά εικάζεται ότι έχει κτιστεί το 1542. Ενώ αρχικά ήταν αυτόνομη, αργότερα επί Τουρκοκρατίας έγινε μετόχι της Ιεράς Μονής Κύκκου.
- Η τελευταία εκκλησία αυτής της διαδρομής είναι η εκκλησία του Αγίου Νικολάου στην Γαλαταριά με ωραίες τοιχογραφίες του πρώτου μισού του 16ου αιώνα.
- Εγκαταλελειμμένο χωριό Βρέτσια – Η φύση έχει ανακτήσει το χώρο

Εργαστήριο (Χρόνος 15 λεπτά)

Αξιολόγηση των διαδρομών/
σχόλια/ εμπλουτισμός από τη
δική σας εμπειρία;

Αποτύπωση απόψεων συμμετεχόντων:

1. Διαδρομή Αγ. Βαρβάρας προς Πάνω Παναγιά, Μοναστήρι Αγ' Μονής, Μονή Χρυσορογιάτισσας, Σπίτι Μακαριού 3^{ου}, Οινοποιεία της περιοχής.
2. Πόλης, Περιστερώνα (Βυζαντινό Μουσείο) Λυσσός, Σταυρός της Ψώκας, Κάμπος,
3. Πάφος, Αγ. Γεώργιος Πέγγιας, Κάθηκας, Πάνω Αρόδες, Δρούσια, Πολυ Χρυσοχούς
4. Υπάρχουν οι δρόμοι του κρασιού – συνδυασμός με θρησκευτικά/ πολιτιστικά μνημεία
5. Εμπλουτισμός με στοιχεία αυλής πολιτιστικής κληρονομιάς – παραγωγή παραδοσιακών προϊόντων εδεσμάτων

Εργαστήριο (Χρόνος 15 λεπτά)

Αξιολόγηση των διαδρομών/
σχόλια/ εμπλουτισμός από τη
δική σας εμπειρία;

Αποτύπωση απόψεων συμμετεχόντων:

6. Εκκλησία Αγ. Ραφαήλ στον Παχύαμμο – διασύνδεση με τη διαδρομή της Πόλης Χρυσοχούς
7. Ένταξη των παραδοσιακών χωρών στις διαδρομές δίνοντας έμφαση στην τοπικότητα
8. Συνδυασμός των διαδρομών με το δάσος της Πάφου και τον συσχετισμό με τη φύση
9. Ανάγκη επίδειξη της φύσης και του περιβάλλοντα χώρου – Πόλη της Πάφου
10. Περιοχή Τυλληρίας - Εκ. αγ. Ραφαήλ στον Παχύαμμο – Φυσική ομορφιά
11. Διασύνδεση με σημεία πολιτιστικής/ φυσικής ομορφιάς
12. Διασύνδεση με τα θρησκευτικά δρώμενα της περιοχής ανάλογα με την περίοδο επίσκεψης.

Δημιουργία διαδρομών – Πάφος

Σχεδιασμός εναλλακτικών διαδρομών λαμβάνοντας υπόψη τα στρατηγικά σημεία πολιτιστικού/ θρησκευτικού ενδιαφέροντος της περιοχής.

1. Περιπατητική περιήγηση στην Κάτω Πάφο με έμφαση στο αρχαιολογικό πάρκο και τον Ναό της Χρυσοπολιτισσας.
2. Διαδρομή με κέντρο τον αγ. Γεώργιο Πέγειας, στοιχεία φυσικής ομορφιάς (θαλασσινές σπηλιές, ναυάγιο) – Περιοχή Γερόνησος – 5000 χρόνια ιστορίας
3. Σύνδεση των αρχαιολογικών χώρων Κουρίου (ιερό Απόλλωνα) και των Κουκλιών (ιερό Αφροδίτης) σε συνδυασμό με την ιδιαιτερότητα της Πέτρας του Ρωμιού.
4. Περιπατητική περιήγηση στην Πάφο, περιοχή Μουσαλλά και περιοχή Αγοράς
5. Περιοχή Χασαμπουλιών - Κουρτελλόροτσος – Φυσικά στοιχεία

Δημιουργία διαδρομών Αμμόχωστος

Δημιουργία διαδρομών – Αμμόχωστος – Διαδρομή 1

- Τοπική Διαδρομή: Λάρνακα - Αμμόχωστος Θρησκευτική Διαδρομή
- Η διαδρομή ξεκινάει από την Λάρνακα και συγκεκριμένα από την εκκλησία του Αγίου Λαζάρου και το Εκκλησιαστικό Μουσείο Λάρνακας,
- Στη Σωτήρα η διαδρομή περνάει από την εκκλησία της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, μια εκκλησία νεκροταφείο που χρονολογείται από τα βυζαντινά χρόνια και είναι κτισμένη πάνω σε παλαιοχριστιανική βασιλική. Ο ναός του Αγίου Μάμαντος είναι του 14ου αιώνα.

Δημιουργία διαδρομών – Αμμόχωστος – Διαδρομή 1 (συνέχεια)

- Στην περιοχή Χορτάκια βρίσκεται η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου Χορτακιών, η οποία ξεχωρίζει για τις άριστες αναλογίες της αν και οι τοιχογραφίες που έχουν διασωθεί είναι πολύ λίγες. Στον ίδιο χώρο, οι επισκέπτες μπορούν να δουν την εκκλησία της Παναγίας της Χορτακίων και του Αγίου Θεοδώρου, όλες του 12ου αιώνα.
- Στο Παραλίμνι η διαδρομή περνά από την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, που βρίσκεται στο κέντρο της πόλης και κτίστηκε τον 19ο αιώνα. Δίπλα στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου βρίσκεται η εκκλησία της Παναγίας-Αγίας Άννας, μια δίκλιτη εκκλησία η οποία εκτιμάται ότι κτίστηκε τον 14ο αιώνα και στο εσωτερικό υπάρχει κι ένα μικρό Εκκλησιαστικό Μουσείο.

Δημιουργία διαδρομών – Αμμόχωστος – Διαδρομή 1 (συνέχεια)

Μια πολύ σημαντική στάση στη διαδρομή αυτή είναι η Μονή της Αγίας Νάπας - χτισμένη κατά τον 14ο αιώνα - η οποία είναι ένα από τα πιο σημαντικά σημεία ενδιαφέροντος και παράλληλα σχετίζεται με τον ποιητή Γεώργιο Σεφέρη.

Εργαστήριο (Χρόνος 15 λεπτά)

Αξιολόγηση των διαδρομών/
σχόλια/ εμπλουτισμός από τη
δική σας εμπειρία;

Αποτύπωση απόψεων συμμετεχόντων:

1. Εμπλουτισμός με γεωργικές/ κτηνοτροφικές ασχολίες της περιοχής (πατάτες, κολοκάση, καρπούζια, φράουλες)
2. Διαδρομές που συνδέουν τα μουσεία λαϊκής τέχνης
3. Διαδρομές με δρώμενα από πάρκα και μουσεία (πάρκο αρωματικών φυτών - Cyherbia – Αυγόρου, πάρκο μέλισσας, Μουσείο αλεύρων - Φρέναρος)
4. Ένταξη της Εκκλησίας του Προφήτη Ηλία στον Πρωταρά
5. Ένταξη των Μουσείων στη διαδρομή (Μουσείο Θάλασσας, Μουσεία Αγώνων (Αυγόρου, Λιοπέτρι, Δερύνεια)
6. Δρώμενα μέσα από τα φεστιβάλ – γαστρονομία
7. Παραδόσεις με βάση τοπική κτηνοτροφία – θεματική διαδρομή
8. Ανάδειξη της ιστορίας και του πολιτισμού της περιοχής
9. Εμπλουτισμός με τα τοπικά φεστιβάλ και δρώμενα
10. Εμπλουτισμός με το Μοναστήρι Αγ. Ραφαήλ και Αγ. Μαρίνας
11. Συνδυασμός με τοπικές επιχειρήσεις με συναφείς δραστηριότητες και συνεισφέρουν στην άυλη κληρονομιά όπως βότανα, υφαντικά, μέλι, αρτοποιήματα – βοτανικός κήπος – Αυγόρου (αποτυπωμένος ο χάρτης της Κύπρου)
12. Πάρκο Γλυπτικής και Μουσείο Θάλασσας και Πλανητάριο

Δημιουργία διαδρομών – Αμμόχωστος

Σχεδιασμός εναλλακτικών διαδρομών λαμβάνοντας υπόψη τα στρατηγικά σημεία πολιτιστικού/ θρησκευτικού ενδιαφέροντος της περιοχής.

1. Παραλίμνι, Πρωταράς, Κάβο Γκρέκο (συνδυασμός με μονοπάτι της φύσης – Περιβαλλοντικό Κέντρο), Μονή Αγ. Νάπας (πάρκο γλυπτικής), Αγ. Θέκλη, Λιοπέτρι, Φρέναρος, Σωτήρα)
2. Ξυλοφάγου (Ευαγγελίστρια), Σπήλαιο Παναγίας, Ποταμός Λιοπετρίου, Αγ. Θέκλα, Αγ. Νάπα, Αγ. Επιφάνειος, Κάβο Γκρέκο, Εκκλησιάκη Απ. Ανδρέα (Παραμαουντ), Προφ. Ηλία, Πλατεία Αγ. Γεωργίου
3. Αυγόρου – βοτανικός κήπος, Εκ. αγ. Γεωργίου, Πάρκο μέλισσας και Εκ. αγ Γεωργίου – διαδραστικές εμπειρίες, Λιοπέτρι – Παναγία - Αχυρώνας, Φρέναρος (Εξωκλήσια) Σωτήρα – κεντρική εκκλησία – 4 ξωκλήσια, Ελληνιστικοί Τάφοι, Μονή αγ. Θέκλης – σπήλαιο
4. Αξιοποίηση του χωριού Βρυσούλλες στη διαδρομή από το Αυγόρου (Εκκλησία με διπλό τρούλλο) Μοναστήρι Αγ. Κενδέα

Δημιουργία Θεματικών διαδρομών

Δημιουργία Θεματικών διαδρομών – Διαδρομή Απ. Παύλου και Βαρνάβα

- **Σαλαμίνα** Υπό τουρκική κατοχή Αρχαιολογικός χώρος της ρωμαϊκής πόλης
- **Έγκωμη** Υπό τουρκική κατοχή Μονή Αποστόλου Βαρνάβα*
- **Λάρνακα** Εκκλησία του Αγίου Λαζάρου**
- **Κίτι** Εκκλησία Αγγελόκτιστη
- **Αμαθούντα** Παλαιοχριστιανικές Βασιλικές
- **Κούριο** Παλαιοχριστιανικές Βασιλικές
- **Πάφος** Παλαιοχριστιανικές Βασιλικές
- **Άγ. Γεώργιος Πέγεια** Παλαιοχριστιανικές Βασιλικές

Δημιουργία Θεματικών διαδρομών – Βυζαντινή Τέχνη

- **Κελλιά** - Εκκλησία Αγίου Αντωνίου
- **Σωτήρα** - Εκκλησία Αγίου Μάμαντος και Εκκλησία Μεταμορφώσεως
- **Παραλίμνι**- Εκκλησία Παναγίας και Παναγίας / Αγίας Άννας
- **Δερύνεια** Εκκλησίες Παναγίας και Αγίας Μαρίνας
- **Αγία Νάπα** - Μονή Αγίας Νάπας
- **Λάρνακα** - Εκκλησία Αγίου Λαζάρου
- **Κίτι** - Εκκλησία Αγγελόκτιστη
- **Κιβισίλι**- Εκκλησία Παναγίας
- **Σταυροβούνι** - Μονή Τιμίου Σταυρού*
- **Πυργά** - Βασιλικό Παρεκκλήσι

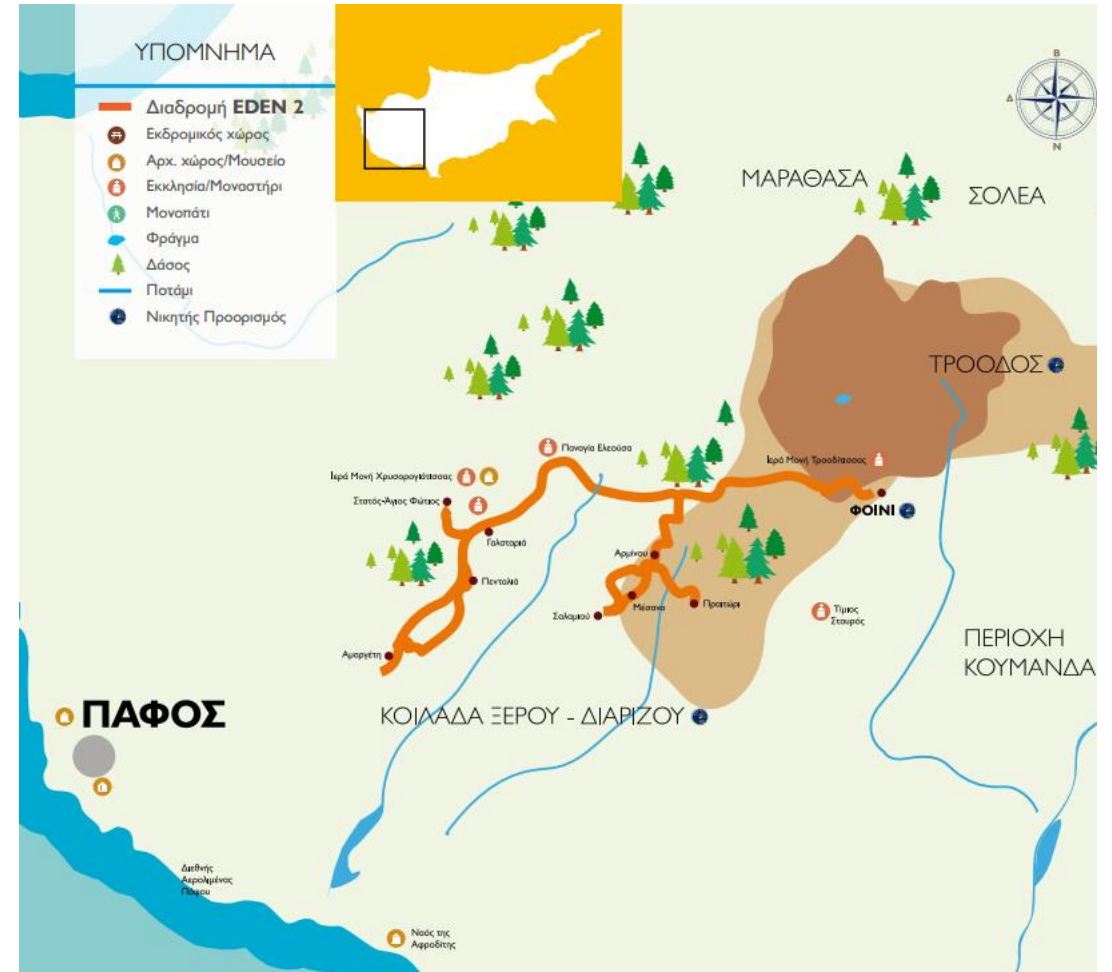
Δημιουργία Θεματικών Διαδρομών – Εναλλακτικές Διαδρομές – Ευρωπαϊκοί Προορισμοί Αριστείας EDEN

Ένα Έργο που προάγει τα μοντέλα ανάπτυξης βιώσιμου τουρισμού σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και εστιάζει σε ετήσιους εθνικούς διαγωνισμούς επιλογής ενός τουριστικού «προορισμού αριστείας» από κάθε συμμετέχων κράτος μέλος.

Μέσω της επιλογής των προορισμών αριστείας το EDEN, προάγει τις αξίες, την ποικιλομορφία και τα κοινά χαρακτηριστικά των ευρωπαϊκών τουριστικών προορισμών, ενώ παράλληλα βελτιώνει την προβολή των αναδυόμενων ευρωπαϊκών προορισμών, δημιουργεί μία πλατφόρμα για τη διάδοση ορθών πρακτικών σε ολόκληρη την Ευρώπη και προάγει τη δικτύωση μεταξύ των επιλεγμένων προορισμών αριστείας

Δημιουργία Θεματικών διαδρομών – Εναλλακτικές Διαδρομές – Διαδρομή EDEN 2

Η δεύτερη διαδρομή συνδυάζει τη γαλήνη της κυπριακής υπαίθρου με την οινική ιστορία. Ξεκινάει από το γραφικό Φοινί, ένα από τα πιο γραφικά χωριά, περνάει μέσα από την κοιλάδα των ποταμών Ξερού και Διαρίζου, περιοχή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους που φημίζεται για τη μακραίωνη οινική του ιστορία.

Δημιουργία Θεματικών διαδρομών – Εναλλακτικές Διαδρομές – Διαδρομή EDEN 3

Η Τουριστική Διαδρομή EDEN 3 περιλαμβάνει το Δάσος Πάφου που αποτελεί Ζώνη Ειδικής Προστασίας από το 2005. Η περιήγηση ξεκινά από το γραφικό ορεινό χωριό της Πάνω Παναγιάς, περνάει από την κοιλάδα των κέδρων και την Ιερά μονή της Κύκκου και καταλήγει στην πόλη της Χρυσοχούς

Εργαστήριο (Χρόνος 15 λεπτά)

Αξιολόγηση των
διαδρομών/ σχόλια/
εμπλουτισμός από τη
δική σας εμπειρία;

Αποτύπωση απόψεων συμμετεχόντων:

1. Ορεινή Λάρνακας – Κάτω Δρυς/ Βάβλα – Παραδοσιακά Σπίτια σε συνάρτηση με την αρχιτεκτονική της περιοχής – Έμφαση στα παραδοσιακά
2. Διαδρομή της μέλισσας – Ορεινή Λάρνακας
3. Μοναστήρια Α. Τροόδους (συμπεριλαμβανομένου της Μονής Μαχαιρά)
4. Οινικές διαδρομές – Διαδρομή της Κουμανταρίας – Σύνδεση με τους θρύλους των ιπποτών. (Κολόσσι, Ερήμη – Μουσείο Οινοποιίας – χωριά κουμανταρίας) – Σύνδεση της διαδρομής του κρασιού με τα γαστρονομικά στοιχεία
5. Διαδρομή με ήθη, έθιμα και παραδόσεις σε συνδυασμό με τις εκκλησίες
6. Η ιστορική διαδρομή ενός τόπου
7. Διαδρομές του Κρασιού
8. Γαστρονομικές διαδρομές – συνδυασμός με τα θρησκευτικά μνημεία – Τα εστιατόρια ως πρεσβευτές – Δημιουργία φεστιβάλ με βάση το τοπικό προϊόν

Εργαστήριο (Χρόνος 15 λεπτά)

Αξιολόγηση των
διαδρομών/ σχόλια/
εμπλουτισμός από τη
δική σας εμπειρία;

Αποτύπωση απόψεων συμμετεχόντων:

9. Αυθεντικά προϊόντα στη διαδρομή
10. Διαδρομή για την παρατήρηση των άγριων ζώων της Κύπρου
11. Διαδρομές που να σχετίζονται με τη θάλασσα
12. Διαδρομές προσβάσιμου τουρισμού (Accessible Cyprus)
13. Εκκλησίες με θέα την θάλασσα
14. Συνδυασμός άυλης κληρονομιάς με προσκυνήματα – πανηγύρια
15. Ενίσχυση των διαδραστικών εμπειριών ειδικά στον τομέα των θεματικών διαδρομών – με ενισχυτικά δρώμενα
16. Διασύνδεση με τον πνευματισμό – ανάπτυξη διαδρομών με βάση τον πνευματισμό αξιοποιώντας τα αρχαία ιερά όπως Ιερό του Απόλλωνα, ή το ιερό της Αφροδίτης κλπ.
17. Συνδυασμός της επίσκεψης με τη διαμονή μέσα στο δάσος (Στ. της Ψώκας, Μονή Κύκκου, Αγροτουριστικά) – εμπλουτισμός της τουριστικής εμπειρίας

Ολοκλήρωση Περιόδου 3:

Επιβεβαίωση περιεχομένου

1. Δημιουργία διαδρομών θρησκευτικού/ πολιτιστικού προορισμού αξιοποιώντας τις τουριστικές ροές
2. Μελέτη περιπτώσεων δημιουργίας διαδρομών θρησκευτικού/ πολιτιστικού περιεχομένου αξιοποιώντας το αποθεματικό του προορισμού

Εργαστήριο (Χρόνος 15 λεπτά)

Γενικός σχολιασμός όσον αφορά την δημιουργία διαδρομών;

Σχολιασμός:

1. Βοηθητικό υλικό
2. Χρήσιμη πληροφόρηση
3. Ενδιαφέροντα θέματα και σημεία – δημιουργία ιδεών για αξιοποίηση στο μέλλον